

Nr 23/1971.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag om
vissa pensioner, som skall betalas av land-
skapsmedel.

Den 1 juli 1969 trädde rikets lag om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel (FFS 382/69), och en därtill ansluten förordning i kraft. I enlighet med dessa författningar övertar staten pensionsansvaret för de anställda i sådana institutioner, för vilka enligt lag statsbidrag utgått för anställdas löner och pensioner. Samtidigt upphör dessa institutioners skyldighet att anordna pensionsskydd för sin personal i enskilda pensionsanstalter. I och med detta bortfaller även rätten till statsbidrag för pensionskostnaderna. Beträffande personal, för vars avlöning statsbidrag icke utgår, kvarstår dock vederbörande institutions skyldighet att anordna pensionsskydd enligt APL.

Det nya systemet innebär att kostnadsfördelningen mellan respektive institution och staten i princip förblir oförändrad. Institutionens pensionskostnadsandel (självkostnadsandel) uträknas årligen på basen av den utbetalade lönesumman enligt av finansministeriet närmare utfärdade föreskrifter. Denna andel avdras från institutionens övriga lagbestämda statsbidrag. Då systemet om femton år helt genomförts, skall detta avdrag uppgå till en fjärdedel av den i lag stadgade procentsats, enligt vilken institutionen själv bör stå för pensionskostnaderna. Under tiden tillämpas övergångsbestämmelser, enligt vilka institutionens självkostnadsandel blir något mindre men årligen justeras uppåt. På särskilda skäl kan även statsrådet bevilja nedsättning av självkostnadsandelen under övergångsperioden.

Pensionsskyddet omfattar såväl ålders- och invalidpension som familjepension. Det berör alla anställda i respektive statsunderstödda institutioner, som var i tjänst den 1 juli 1969 eller som därefter fått anställning och för vilkas pensionskostnader statsbidrag utgår enligt vad därom är särskilt stadgat. Om någon som varit anställd har rätt till pension vid nämnda datum, skall pensionen från denna dag utbetalas ur statens medel.

En motsvarande landskapslag skulle i huvudsak beröra sådana institutioner som Ålands folkhögskola och Ålands handelsskola samt de i landskapet verksamma barnträdgårdarna. Även den planerade särskolan torde falla inom ramen för en dylik landskapslag. Landskapsstyrelsen har därför funnit det ändamålsenligt att föreslå antagande av en motsvarande landskapslag, vilken skulle tillämpas från den 1 juli 1969.

Lagen föreslås sålunda få en retroaktiv tillämpning från den 1 juli 1969. Landskapsstyrelsen skulle dock berättigas att överenskomma om en senare tidpunkt för övertagandet av pensionsansvaret. Vid beräkning av den procentuella kostnadsandelen skulle institutionen också i sådant fall ställas i samma situation som om övertagandet skett den 1 juli 1969.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vörd- samt förelägga landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

I denna lag avsedd, vid landskapsunderstöd åtnjutande institution anställd person äger rätt till pensionsskydd i enlighet med stadgandena i denna lag.

Med landskapsunderstöd åtnjutande institution avses i denna lag sådan sammanslutning eller inrättning som den 1 juli 1969 ägde rätt att få landskapsunderstöd för i landskapslag bestämd proportionell del av kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, samt sådan sammanslutning eller inrättning, som börjar sin verksamhet, medan denna lag är i kraft och som skulle ha varit berättigad att erhålla landskapsunderstöd i enlighet med vad ovan anförts om den varit verksam den 1 juli 1969.

Utan hinder av vad ovan är stadgat anses dock icke såsom landskapsunderstöd åtnjutande institution kommunala pensionsanstaltens medlems- samfund, ej heller understöd åtnjutande sammanslutning eller inrättning till den del dess anställda är berättigade till pensionsskydd direkt av landskapsmedel.

Då denna lag träder i kraft upphör landskapsunderstöd åtnjutande institutions rätt att med stöd av landskapslag som avses i 2 mom. erhålla landskapsunderstöd för kostnader för anordnande av pensions- skydd samt dess skyldighet att anordna och upprätthålla pensionsskydd för person, som äger rätt till pension med stöd av denna lag.

2 §.

Den som är anställd vid landskapsunderstöd åtnjutande institution och för vars del institutionen hade eller skulle ha haft rätt att erhålla landskapsunderstöd för kostnaderna för anordnande av pensions- skydd på sätt som avses i 1 §, äger rätt till ålders- och invalidpen- sion av landskapsmedel i tillämpliga delar enligt samma stadganden som den som står i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet.

-3-

Sedan i 1 mom. avsedd person, som är anställd vid landskapsunderstöd åtnjutande institution, eller person, som med stöd av denna lag erhållit ålders- eller invalidpension av landskapsmedel, avlidit, erlägges efter honom av landskapsmedel familjepension i tillämpliga delar enligt samma stadganden som gäller i fråga om person, som stått i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet.

3 §.

Den pensionsgrundande lönen bestämmes enligt den avlöning för vilken institutionen med stöd av landskapslag ägde rätt att erhålla landskapsunderstöd.

4 §.

Äger anställd vid landskapsunderstöd åtnjutande institution eller förmänstagare efter honom rätt att på grund av pensionsfall, som inträffat före den 1 juli 1969, av institutionens medel få en pension, för vars betalning institutionen enligt lag haft rätt att erhålla landskapsunderstöd på sätt som avses i 1 §, överföres ansvaret för pensionen, sedan denna lag trätt i kraft, på landskapet till den del pensionen godkänts såsom till landskapsunderstöd berättigande utgift.

5 §.

Äger person, som är berättigad till pension enligt denna lag, rätt att erhålla pension även på grund av pensionsskydd, som uppfyller minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare och som anordnats av landskapsunderstöd åtnjutande institution, betalas pension, som utgår enligt denna lag, minskad med sistnämnda pension till den del de båda grundar sig på samma tjänstgöringstid.

Äger person, som är berättigad till pension enligt denna lag, rätt att i andra än i 1 mom. avsedda fall erhålla pension även från landskapsunderstöd åtnjutande institution eller på grund av pensionsskydd, som institutionen anordnat, betalas pension, som utgår enligt denna lag, minskad med sistnämnda pension till den del de båda grundar sig på samma tjänstgöringstid och på den avlöning som nämnts i 3 §.

Erlägger institution själv i 2 mom. avsedd pension, må den del som motsvarar avdraget betalas till institutionen.

6 §.

Bekostar landskapet enligt vederbörande landskapslag icke ensamt det pensionsskydd som utgår enligt denna lag, avdrages från landskapsunderstöd, som annars tillkommer landskapsunderstöd åtnjutande institution för avlöningen, såsom andel i pensionskostnaderna ett belopp, vilket motsvarar den del av den vid institutionen anställda, i 2 § avsedda personalens i denna lag åsyftade löner som framgår av den procentuella kostnadsandel varom i 2 mom. stadgas.

Den procentuella kostnadsandelen utgör en fjärdedel av den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag själv skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnande av pensions-skydd.

Om den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag själv skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, är olika i fråga om olika grupper av personer, bestämmes den procentuella andelen i kostnaderna och det belopp, som skall avdragas såsom andel i pensionskostnaderna, särskilt för varje sådan grupp.

Om den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnande av pensionsskydd, skulle ha kunnat variera mellan två olika procenttal, är andelsprocenten en fjärdedel av medeltalet av dessa två procenttal.

7 §.

Landskapsstyrelsen och pensionsanstalt, där pensionsskydd för i denna lag avsedd personal har varit anordnat, må överenskomma om att pensionsanstaltens pensionsansvar för denna personal överföres på landskapet. Ansvar enligt lagen om pension för arbetstagare överföres med avseende på grunderna sådant det är vid denna lags ikraftträdande. Såsom täckning för ansvaret må landskapsstyrelsen godkänna av vederbörande institution åt pensionsanstalten utfärdad låneförbindelse angående försäkringspremie.

Av de medel som landskapsstyrelsen erhållit i samband med överföringen av ansvaret skall landskapsstyrelsen till den landskapsunderstöd åtnjutande institutionen samt till person som beröres av avtalet, såframt denne eller hans förmånsåtagare betalt försäkringspremie till pensionsanstalt för pensionsskydd, som överförts till landskapet, återbära ett belopp, som motsvarar den del av pensionsansvaret som bör anses ha finansierats med den landskapsunderstöd åtnjutande institutionens eller ovan avsedda persons premier.

Denna lag tillämpas från den 1 juli 1969, dock så att landskapsstyrelsen med i denna lag avsedd institution må överenskomma om att landskapet övertar pensionsansvaret vid en senare tidpunkt.

Med avvikelse från vad i 6 § 2 mom. är stadgat bestämmes den procentuella kostnadsandelen gradvis på följande sätt:

1) Den procentuella kostnadsandelen år 1969 för landskapsunderstöd åtnjutande institution, som är verksam den 1 juli 1969, är ett tal som utvisar, huru många procent institutionens med andra än i landskaps-

understöd erhållna medel för år 1968 betalda, i 4 § avsedda pensioner samt institutionens för samma tid för ovan avsedda pensionsskydd betalda försäkringspremier utgjorde av de i 6 § 1 mom. avsedda löner som utbetalts samma år. De följande åren lägges till det sålunda erhållna procenttalet varje år $1/15$ av skillnaden mellan det procenttal som avses i 6 § 2 mom. och ovan avsedda procenttal, tills det i 6 § 2 mom. stadgade talet uppnås.

2) Den procentuella kostnadsandelen för institution som inleder sin verksamhet efter lagens ikraftträdande bestämmes på det sätt på vilken den enligt punkt 1 skulle ha bestämts, om institutionen hade varit verksam den 1 juli 1969. Såsom 1969 års procentuella andel anses härvid $1/20$ av den procentsats enligt vilken institutionen med stöd av i 1 § avsedd landskapslag själv skulle ha deltagit i kostnaderna för anordnandet av pensionsskydd.

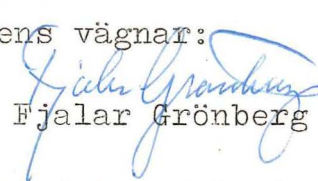
Utan hinder av vad i 3 mom. är stadgat må landskapsstyrelsen av särskilda skäl bestämma, att i sagda moment avsedda tillägg till procentsatsen för kostnadsandelen skall vara mindre än $1/15$, dock icke mindre än $1/30$ av skillnaden mellan det procenttal som avses i 6 § 2 mom. och kostnadsandelsprocenttalet för år 1969.

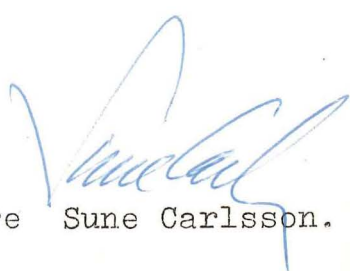
Har landskapsunderstöd åtnjutande institution, då denna lag träder i kraft, ännu icke anordnat pensionsskydd för sina anställda enligt lagen om pension för arbetstagare, övergår ansvaret för detta pensionsskydd med avseende på grunderna sådant det är, då denna lag träder i kraft, på landskapet, och från det landskapsunderstöd som skulle ha erlagts till institutionen för avlöning avdrages för tiden för försummelsen den del av försäkringspremierna, som icke skulle ha återburits till institutionen enligt 7 § 2 mom., ifall densamma hade fullgjort sin försäkringsskyldighet och motsvarande ansvar hade överförts på landskapet.

Har i 1 mom. nämnd överenskommelse ingåtts skall vid uträkningen av institutionens procentuella kostnadsandel i tillämpliga delar gälla vad i 2 mom. 2 p. är stadgat.

Mariehamn, den 13 april 1971.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Vicelantråd Ejalar Grönberg

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.